

Корнух Оксана Валентинівна,*канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку,**ДВНЗ «Криворізький національний університет» (м. Кривий Ріг, Україна)*

ЕКОНОМІКО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК КОРПОРАЦІЇ

У статті визначено природу розвитку з економіко-філософських позицій. Обґрунтовано теоретико-методичні підходи щодо сутності економіко-інноваційного розвитку підприємства. На основі комплексного підходу досліджено сутність економіко-інноваційного розвитку корпорації, наведено його класифікацію. Запропоновано термін «економіко-інноваційний розвиток корпорації».

Ключові слова: розвиток, корпорація, економічний розвиток підприємства, інноваційний розвиток підприємства, економіко-інноваційний розвиток корпорації.

Постановка проблеми у загальному вигляді. На сучасному етапі трансформації економічних систем, викликаних процесами глобалізації та наслідками неолібералізації; лише інноваційний шлях розвитку економіки може забезпечити конкурентоспроможність і економічну безпеку України. Основна проблема при розробленні національної інноваційної системи полягає в забезпеченні комплексного переходу на інноваційний шлях розвитку всіх рівнів господарювання: макро-, мезо-, мікро. На цей час Україна, за даними Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO), у 2012 році зайняла 63-тє місце в загальному рейтингу із 141 країни. Залишається на низькому рівні комерційний потенціал науково-технологічної галузі. За останні два десятиліття утворився істотний розрив між наукою і виробництвом. Стан вітчизняної економіки значною мірою залежить від рівня розвитку корпоративних відносин. Корпоративні відносини, що функціонують у межах акціонерного сектору, створюють потужний економіко-інноваційний потенціал. Фактично, саме корпорації є рушійною силою інноваційних перетворень. Тому важливим завданням є визначити сутність економіко-інноваційного розвитку корпорації для своєчасного формування нових ефективних стратегій її розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні роки в центрі уваги багатьох вчених залишаються питання інноваційного розвитку підприємств. Розкриттю сутності інноваційного розвитку підприємства приділено увагу у працях вітчизняних учених: Ілляшенка С.М., Біловодської О.А. [1], Федулової Л.І. [2], Щепкіної М.М. [3], Ігнатенко О.Я. [4], Пілявко Т.М. [5], Мороза О.С. [6], Найдюка В.С. [7], Турила А.М., Зінченко О.А. [8], і російських учених: Заглуміної Н.А. [9], Федосєєвої Т.А. [10], Каас М.Є. [11] та ін.

Не вирішені раніше питання, що є частиною загальної проблеми. Незважаючи на наявність великої кількості наукових праць, присвячених інноваційному розвитку підприємства, ще не до кінця вирішена проблема формування термінологічного апарату, зокрема, практично відсутні напрацювання з питань інноваційного розвитку корпорації. Логіка нашого дослідження буде реалізована через послідовне визначення сутності таких категорій, як «розвиток», «корпорація», «економічний розвиток підприємства», «інноваційний розвиток підприємства».

Мета статті – на підставі комплексного підходу визначити сутність економіко-інноваційного розвитку корпорації.

Основний матеріал. Аналіз енциклопедичних трактувань категорії «розвиток» [12-14] дає підставу стверджувати, що це багатогранна, складно структурована категорія, яка розкривається як з економічних, так і з філософських позицій. Тому важливо усвідомити сутність елементів розвитку для правильного розуміння всіх процесів, які в ньому відбуваються, їх підпорядкування, взаємозв'язок, що можна зробити розглядаючи розвиток як ціле з філософсько-економічних поглядів.

Усвідомивши розвиток із філософсько-економічних позицій, відобразимо його природу на рис. 1.

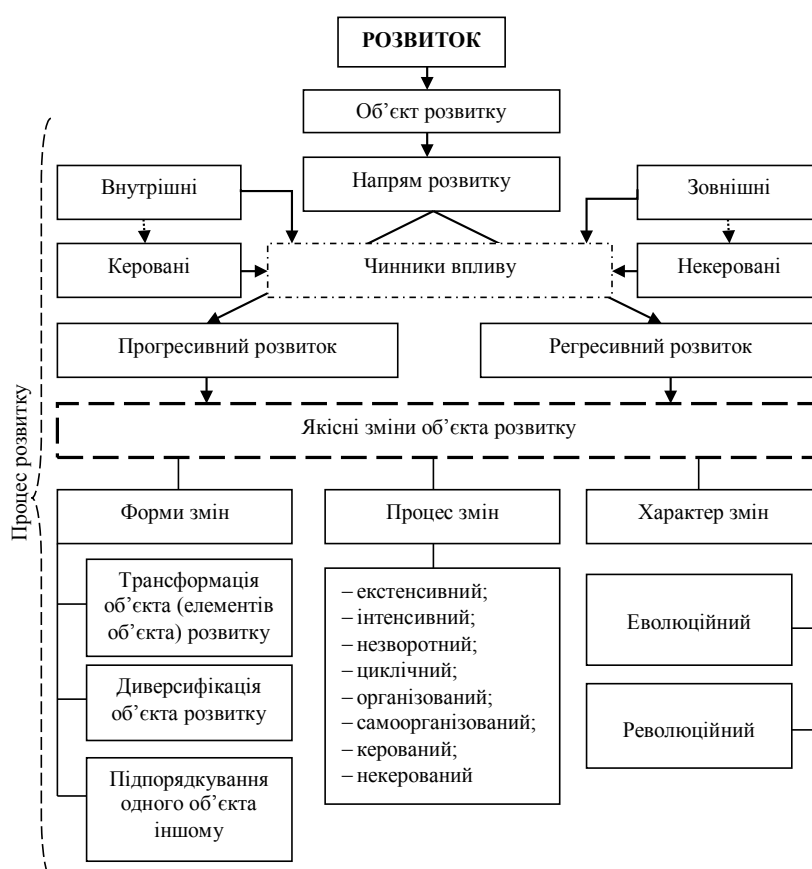

Рисунок 1 – Природа розвитку, місце трансформації в процесі розвитку

Розуміючи природу розвитку, ним можна управляти – розробляти відповідні стратегії розвитку (економічні, інноваційні, технологічні, соціальні та ін.). Причому важливо урахувати фактор часу та обсяг змін, наприклад, істотні зміни в короткий термін вимагають цілеспрямованого та якісного управління процесом розвитку. Під час розроблення стратегій розвитку необхідно обирати напрямок (вектор) розвитку, чітко

усвідомлювати майбутній стан об'єкта, обґрунтовано підходити до вибору форм, процесів та характеру змін. Також не менш важливим, на нашу думку, є визначення структурних елементів об'єкта розвитку, взаємозв'язків й узгодженості напрямків їх розвитку, що забезпечить принцип комплексності й системності в управлінні розвитком цілісного об'єкта.

Незважаючи на популярність у науковій літературі терміна «економічний розвиток», загальнозживаного та чіткого його тлумачення майже не трапляється. Більше того, в багатьох джерелах економічний розвиток ототожнюється з економічним зростанням, що, на нашу думку, не завжди відповідає дійсності, оскільки розвиток не завжди матиме позитивну динаміку – прогресивний розвиток (тобто розвиток зі знаком «+»), наприклад, у період кризи може бути економічний спад – регресивний розвиток (тобто розвиток зі знаком «-»).

Значну увагу дослідженню питань щодо сутності, оцінки, механізмів економічного розвитку підприємства приділено в праці [15]. Автори зазначають, що «економічний розвиток підприємства – це економічна складова життєдіяльності підприємства у всіх її формах і проявах протягом його життєвого циклу, яка здійснюється під впливом екзогенних і ендогенних чинників та зорієнтована на досягнення поставленої власником (власниками) мети.

Економічний розвиток підприємства – це діалектичний процес сукупності змін, які відбуваються в системі підприємства, а саме в засобах виробництва та соціально-економічних відносинах, і обумовлюють рівень і динаміку всіх його показників. Економічний розвиток підприємства (у спрощеному викладенні) – це процес зміни економічного стану підприємства протягом його життєвого циклу» [15, с. 7]. Цей підхід до визначення економічного розвитку підприємства є найбільш обґрунтованим відповідно до сучасного трансформаційного стану економіки, оскільки виокремлює економічну складову підприємства, урахує об'єктивні (діалектичний процес сукупності змін) та суб'єктивні (інтереси власника) чинники й розглядається як динамічний процес.

Теоретико-методичний підхід до визначення сутності економіко-інноваційного розвитку підприємства полягає в тому, що складну та багатоманітну категорію «економічний розвиток підприємства» визначено через основні її складові (бізнес-процеси, фінанси, інвестиції, логістику і маркетинг) та структуру економічної діяльності. Аналогічно представлено складові інноваційного розвитку та структуру інноваційної діяльності підприємства.

Логіку дослідження побудуємо таким чином: від простого до складного, від базових понять до більш складних (рис. 2).

У цьому підході визначається сутність економіко-інноваційного розвитку підприємства, оскільки ґрунтується на термінах, які існують у науковій та навчальній економічній літературі й нормативних законодавчих актах України (Закон України «Про інноваційну діяльність», П(С)БО та ін.).

З рисунка 2 бачимо, що окремі два напрями розвитку – економічний та інноваційний – формуються за рахунок власних складових елементів і логічно інтегруються в категорію економіко-інноваційний розвиток підприємства. А саме економічний розвиток підприємства утворюють такі види розвитку підприємства, як операційний, фінансовий, інвестиційний, логістичний та маркетинговий.

Розділ 4 Проблеми управління інноваційним розвитком

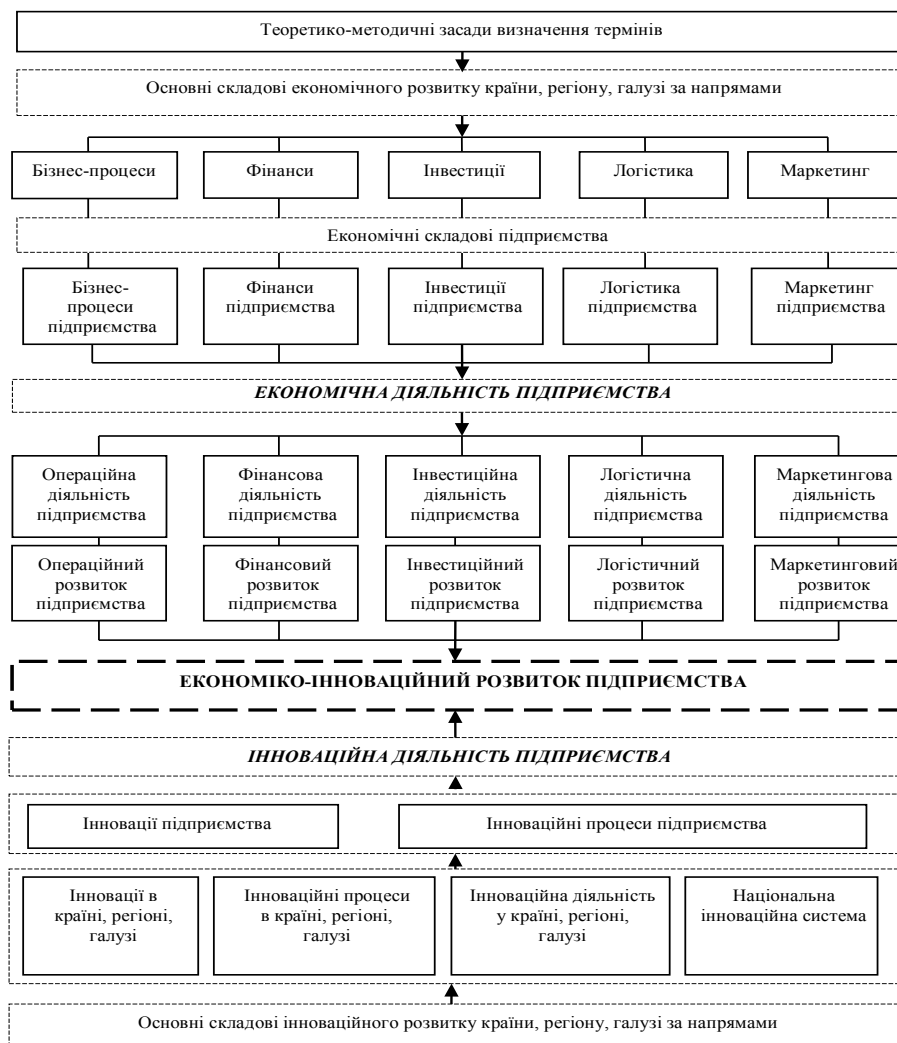

Рисунок 2 – Теоретико-методичні підходи до визначення сутності економіко-інноваційного розвитку підприємства

Причому у науковій літературі дуже поширені напрями досліджень щодо інвестиційного розвитку підприємства, маркетингової стратегії розвитку підприємства, логістичного розвитку підприємства, фінансового розвитку підприємства й операційного розвитку підприємства. Окремими напрямами досліджень є такі: інноваційний розвиток підприємства, розвиток інтелектуального капіталу підприємства (інтелектуальний розвиток), розвиток людського капіталу підприємства (кадровий розвиток). Зауважимо, що поєднання економічного та інноваційного розвитку описане лише в дослідженнях у розрізі інноваційно-інвестиційного розвитку (підприємства). 3

урахуванням вищезазначеного очевидно, що всі напрями розвитку необхідно інтегрувати під вектором інноваційності та інтелектуалізації економічної діяльності підприємства.

Наступним кроком визначимо сутність економічної категорії «корпорація», що дозволить усвідомити відмінність та переваги економіко-інноваційного розвитку як сучасної та перспективної форми підприємництва. На сьогодні в економічній літературі існує багато визначень терміна «корпорація», хоча ця категорія з'явилася порівняно недавно внаслідок зміни інституційних форм господарювання і до сьогоднішнього дня має дискусійний характер. Термін «корпорації» використовується і у вітчизняному праві, але його розуміння і тлумачення не є однозначними у законодавстві та правовій науці України. Господарський кодекс України визначає корпорацію як договірне об'єднання, створене на основі сукупності виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органами управління корпорації [16].

У праці [17, с. 36] визначено, що корпорація – це сукупність юридичних осіб (бізнес-група, інтегрована структура, холдингова компанія, концерн, фінансово-промислова група тощо), що не має статусу юридичної особи, але має свої інтереси, тобто поняття корпорації набагато ширше, ніж поняття акціонерного товариства. У цьому визначенні погодимося, що поняття корпорації набагато ширше від поняття акціонерного товариства, але відзначимо, що корпорація може бути юридичною особою.

Так, Мільнер Б.З. стверджує, що «корпорація – це акціонерне товариство, організація (союз організацій), створена для захисту інтересів та привілеїв її учасників і що утворює самостійну юридичну особу» [18]. Борисова В.І. вважає, що під корпорацією необхідно розуміти будь-яке колективне утворення, яке засноване з метою ведення його учасниками спільної діяльності і базується на членстві. Корпорація може створюватись у межах однієї юридичної особи й у різних організаційно-правових формах.

Зокрема, у формі господарського товариства, виробничих кооперативів і на рівні групи організацій, а саме: у формі холдингу, інвестиційного чи пайового фонду, промислово-фінансових груп тощо, являючи собою, таким чином, систему афілійованих осіб [19].

Грунтовно підійшов у своєму дослідженні до визначення економічної сутності корпорації Посохов І.М., який вважає, що корпорація як господарська система – це цілісний комплекс, а не просто сума частин (юридичних та фізичних осіб-засновників та акціонерів) із такими основними ознаками: цілі, ресурси, компетенція, управління, структура зв'язків усередині об'єднання; при цьому характеризується новою якістю, не властивою складовим її елементам. Наведене визначення, на його думку: по-перше, ні в якому разі не ставить знак рівності між акціонерним товариством і корпорацією; по-друге, звертає увагу на складне об'єднання учасників і відносин в організації-розпорядників власності, що включає менеджерів компанії, великих акціонерів-власників контрольного пакета акцій, міноритарних акціонерів, які володіють незначною їх кількістю, власників інших цінних паперів компанії, найманий персонал корпорації; по-третє, підкреслює значення узгодження і координації відносин учасників – умов спільної реалізації їх цілей та інтересів; по-четверте, визначає

підпорядкування приватних інтересів учасників спільної стратегії поведінки, є умовою досягнення цілей корпоративної організації [20].

Корпорація як економічна категорія [21, с. 36] відображає систему суспільно-економічних відносин між:

- суб'єктами внутрішнього інституційного середовища (членами корпорації при пайовій участі у виробництві та розподілі створеного продукту);
- усіма суб'єктами зовнішнього інституційного середовища з використання економічних ресурсів виробництва і привласнення створеного продукту;
- корпорацією і державою щодо розподілу створеного корпорацією доходу і формування бюджету держави.

На нашу думку, це визначення досить звужене і не до кінця розкрите. У результаті доведення гіпотези про інституціонально-функціональну сутність корпорації, сформованої на перетині неокласичного, кейнсіанського, неоліберального, інституціонального підходів, у праці [22] узагальнено закономірності та визначено основні принципи функціонування та розвитку корпоративного сектору економіки. До них Радева М.М. відносить: монополізацію ринку з метою послаблення конкуренції та підвищення норми прибутку; пошук додаткових вигод за межами країни; нерівномірність галузевого розподілу економічних характеристик ринку, таких як прибутковість капіталу, рівень монополізації, розміри та кількість підприємств; інноваційно-циклічний характер розвитку економіки та використання досягнень науково-технічного прогресу; розподіл власності й управління, використання найманих керівників; незалежність корпорації як юридичної особи від кожного окремого власника; акумулювання капіталів; використання методів державного регулювання; історизм і врахування національної специфіки; соціалізацію та розвиток корпоративної культури [22].

Вивчення теоретичних підходів щодо сутності корпорації дає підставу стверджувати що саме корпорація на сьогодні є найперспективнішою формою підприємництва. Очевидна перевага корпорації над підприємством щодо реалізації інноваційних проектів в об'єднанні корпоративних інтересів та забезпеченні їх інтелектуальними, фінансовими, технічними та іншими видами ресурсів.

Необхідно також зазначити, що не існує єдиної думки щодо організаційних форм корпорації, тому зазначимо, що це питання потребує окремого дослідження й підкреслимо, що організаційна форма корпорації істотно впливає на формування системи управління її економіко-інноваційним розвитком.

Таким чином, наявність у корпорації усіх необхідних об'єктивних та суб'єктивних факторів інноваційного розвитку: необхідних видів ресурсів, зокрема інтелектуальних; системи соціально-економічних відносин; місії; інтересів власників – виводить саме корпорацію як істотного «гравця» на інноваційному ринку залежно від рівня її інноваційної активності.

Метою нашого дослідження є визначення сутності економіко-інноваційного розвитку корпорації, тому спочатку визначимо взаємозв'язок напрямів розвитку корпорації (рис. 3).

Щодо економічного розвитку, то лише окремі науковці пропонують розглядати його як інноваційний тип економічного розвитку, але здебільшого інноваційний розвиток розглядається окремо від економічного розвитку як самостійний напрям.

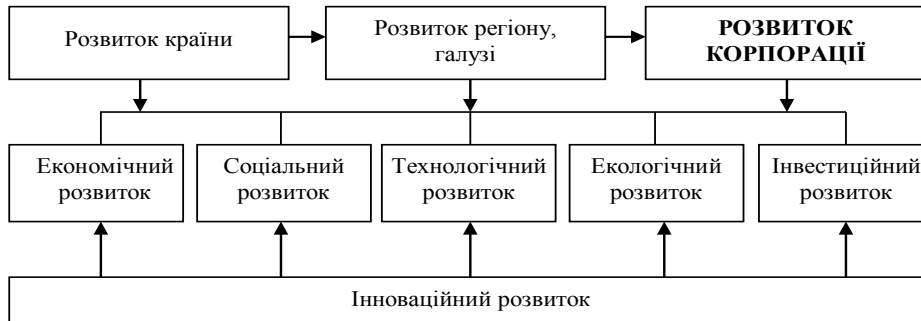

Рисунок 3 – Взаємозв'язок напрямів розвитку корпорації

Наступним кроком за розробленим алгоритмом підійдемо до визначення сутності економіко-інноваційного розвитку корпорації (рис. 4).

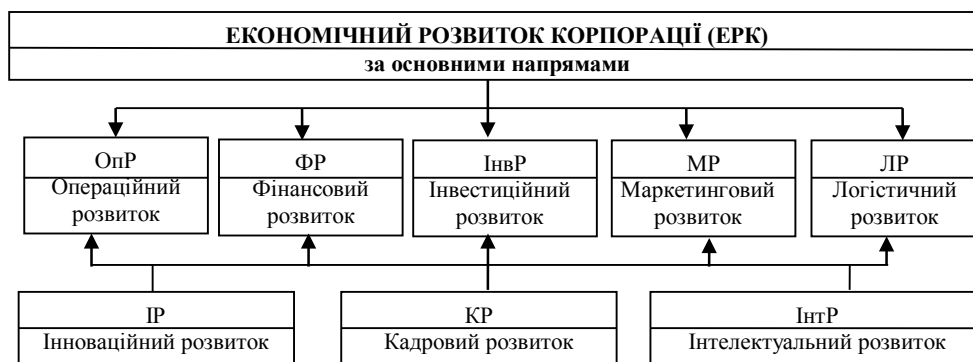

Рисунок 4 – Комплексний підхід до визначення сутності економіко-інноваційного розвитку корпорації

Основна особливість інноваційного, кадрового, та інтелектуального розвитку полягає в тому, що він властивий усім напрямкам економічного розвитку корпорації.

Залежно від рівня інноваційності економічного розвитку економіко-інноваційний розвиток корпорації (ЕРК) можна класифікувати таким чином (рис. 5): активний та пасивний ЕРК (визначається рівнем інноваційності економічного розвитку), регресивний та прогресивний ЕРК (визначається динамічними показниками сукупності змін), конкурентоспроможний або неконкурентоспроможний ЕРК (визначається системою збалансованих кількісних і якісних показників розвитку).

З урахуванням вищенаведеного пропонуємо таке визначення терміна «економіко-інноваційний розвиток корпорації»: це категорія, яка характеризує постійний динамічний процес якісних змін економічної складової життєдіяльності корпорації, обумовлений рівнем інноваційності всіх його напрямів для забезпечення економічного зростання в рамках обраної місії, прийнятої мотивації та інтелектуалізації діяльності.

Рисунок 5 – Класифікація економіко-інноваційного розвитку корпорації

Таким чином, напрями економічного розвитку корпорації відрізняються між собою тим, що кожен із них має свій зміст і свої ознаки, а в сукупності вони характеризують саме економічний розвиток. Інноваційний, кадровий та інтелектуальний розвиток відрізняється тим, що є не окремим напрямом економічного розвитку корпорації, а узагальнювальним видом розвитку і пронизує всі основні напрями економічного розвитку корпорації.

Висновки та напрями подальших досліджень. Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що «економічний розвиток корпорації» як категорія трансформується в категорію «економіко-інноваційний розвиток корпорації», а отже, і всі інші його напрями під таким кутом дослідження будуть трактуватись як «операційно-інноваційний розвиток корпорації», «фінансово-інноваційний розвиток корпорації», «інвестиційно-інноваційний розвиток корпорації», «маркетингово-інноваційний розвиток корпорації» і «логістико-інноваційний розвиток корпорації».

Подальших напрямів досліджень потребує формування системи динамічних показників для визначення рівня інноваційності економічного розвитку корпорації, а також розроблення систем мотивації та інтелектуалізації економіко-інноваційної діяльності корпорації.

1. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком : монографія / С.М. Ілляшенко, О.А. Біловодська. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2010. – 281 с.
2. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток промисловості України : тенденції та закономірності / Л.І. Федулова // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №3(69). – С. 82-97.
3. Щепкіна Н.М. Стратегія інноваційного розвитку підприємств металургійної промисловості : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Н.М. Щепкіна. – Маріуполь, 2010. – 22 с.
4. Ігнатенко О.Я. Система забезпечення інноваційного розвитку підприємства [Електронний ресурс] / О.Я. Ігнатенко / Донецький національний технічний університет / 05.06.08. – Режим доступу : з <http://www.masters.donntu.edu.ua/2008/fem/ignatenko/library/st2.htm>.
5. Пілявоз Т.М. Інноваційний розвиток підприємства як важливий аспект розвитку

О.В. Корнух. Економіко-інноваційний розвиток корпорації

економіки / Т.М. Пілявко // Інноваційна економіка : Всеукр. наук.-вироб. журнал. – 2012. – №4. – С. 185-190.

6. Мороз О.С. Формування системи показників для оцінювання інноваційного розвитку підприємства / О.С. Мороз // Економіка Криму. – 2012. – №3(40). – С. 263-266.

7. Найдюк В.С. Сутність та передумови інноваційного розвитку підприємств / В.С. Найдюк // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – №3. – С. 251-263.

8. Турило А.М. Економічна оцінка інноватизації залізничного виробництва : монографія / А.М. Турило, О.А. Зінченко, В.Я. Нусінов. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. – 200 с.

9. Заглумина Н.А. Формирование инструментария оценки уровня инновационного развития предприятия : автореф. дисс. ... канд. экон. наук : 08.00.05 / Н.А. Заглумина. – Нижний Новгород, 2011. – 26 с.

10. Федосеева Т. А. Мониторинг инновационного развития экономических систем : автореф. дисс. ... канд. экон. наук : 08.00.05 / Т.А. Федосеева. – Нижний Новгород : ГОУ ВПО «НГТУ», 2007. – 24 с.

11. Касс М.Е. Формирование стратегии инновационного развития предприятия на основе управления нематериальными активами : автореферат дисс. ... канд. экон. наук : 08.00.05 / М.Е. Касс. – Москва, 2008. – 24 с.

12. Большая советская энциклопедия в 30 т. / гл. ред. А.М. Прохоров. –3-е изд., перераб. и доп. – М. : Изд-во «Сов. Энциклопедия», 1975. – Т. 21. – 640 с.

13. Розвиток : академічний тлумачний словник української мови (1970-1980) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sum.in.ua/s/rozvytok>.

14. Интернет-версия издания: Новая философская энциклопедия : в 4 т. [Электронный ресурс] / Ин-т философии РАН; Нац. обществ.-науч. фонд; Предс. научно-ред. совета В.С. Степин. –

2-е изд., испр. и доп. – М. : Мысль, 2010. – Режим доступу: <http://iph.ras.ru/elib/2519.html>.

15. Економічний розвиток структурних підрозділів підприємства: оцінка, механізм, мотивація : монографія / А.М. Турило, Н.В. Романченко, С.В. Святенко, А.А. Турило – Кривий Ріг : ТОВ «Етюд-Сервіс», 2009. – 156 с.

16. Господарський кодекс України : за станом на 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2003. – 192 с.

17. Сонькин Н.Б. Корпорации: Теоретические и прикладные проблемы / Н.Б. Сонькин. – М. : Московская высшая языковая школа, 1999. – С. 17.

18. Мильнер Б.З. Теория организации / Б.З. Мильнер. – М. : Инфра-М, 1999. – С. 260.

19. Борисова В. Корпорация – организационно-правовая форма корпоративных отношений / В. Борисова // Альманах цивілістики. – К. : ВАВ «Правова єдність», 2008. – Вип. 1. – С. 250.

20. Посохов І.М. Розвиток економічного змісту категорії «корпорація» / І.М. Посохов // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – №38. – С. 281-287.

21. Корпорация в системе общественного производства : монография / Л.И. Дмитриченко, Т.С. Чунихина, Л.А. Дмитриченко, А.Н. Химченко. – Донецк : ООО «Східний видавничий дім», 2010. – 184с.

22. Радева М.М. Принципи функціонування та розвитку корпоративного сектора економіки / М.М. Радева // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – №1. – С. 209-213.

О.В. Корнух, канд. экон. наук, доцент кафедры финансов субъектов хозяйствования и инновационного развития, ГВУЗ «Криворожский национальный университет» (г. Кривой Рог, Украина)

Економіко-інноваційне розвиток корпорації

В статті визначено природу розвитку з економіко-філософських позицій. Обґрунтовано теоретико-методическі підходи до сутності економіко-інноваційного розвитку підприємства. На основі комплексного підходу досліджено сутність економіко-інноваційного розвитку корпорації, приведено його класифікація. Предложено термін «економіко-інноваційне розвиток корпорації».

Ключевые слова: развитие, корпорация, экономическое развитие предприятия, инновационное развитие предприятия, экономико-инновационное развитие корпорации.

O.V. Kornukh, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Enterprise Finances and Innovative Development, Higher Educational Institution «Kryvyi Rih National University» (Kryvyi Rih, Ukraine)

Economic and innovative development of corporation

The aim of the article. The aim of the article is to determine the essence of economic and innovative development of corporation on the basis of complex approach.

The results of the analysis. The article has revealed the nature of development from economic and philosophical points of view. The understanding of the nature of development enables managing it, i. e. working out appropriate development strategies (economic, innovative, technological, social, etc). The study of theoretical approaches to the essence of a corporation enables the statement that at present a corporation is the most promising form of entrepreneurship as the evolution of corporation has brought it to a higher level as compared with an enterprise in terms of property, approaches to management etc. The evident advantage of a corporation over an enterprise is in implementing innovative projects, pooling corporate interests and providing them with intellectual, financial, technical and other kinds of resources.

Theoretical and methodological approach to determining the economic and innovative development of an enterprise consists in determining the complicated and capacious category «an enterprise's economic development» through its main components (business processes, finances, investments, logistics and marketing) and the structure of economic activities. Components of the innovative development and the structure of an enterprise's innovative development are presented similarly.

The article presents the complex approach to determining the essence of the economic and innovative development of a corporation on the grounds of relationship of a corporation's development lines and gives the classification of a corporation's economic and innovative development (CEID) depending on the level of innovativeness of the economic development.

The article defines the term «corporation's economic and innovative development» as a category that characterizes dynamic qualitative changes of an economic component of a corporation's activities conditioned by the level of innovativeness of all kinds of activities for providing economic growth within the chosen mission, motivation and activity intellectualization.

Conclusions and directions of further researches. The study made enables stating the fact that the category «corporation's economic development» transforms into the category «corporation's economic and innovative development» and from this perspective all components of the latter will be treated as «corporation's operational and innovative development», «corporation's financial and innovative development», «corporation's investment and innovative development» and «corporation's logistic and innovative development».

Also working out a system of dynamic indicators for determining the level of innovativeness of a corporation's economic development and a system of motivating and intellectualizing a corporation's economic and innovative activities is a direction for further research.

Keywords: development, corporation, economic development of enterprise, innovative development of enterprise, corporation's economic and innovative development.

1. Illiashenko, S.M., & Bilovodska, O.A. (2010). *Upravlinnia innovatsiinym rozvytkom [Management of innovative development]*. Sumy: VTD «Universytetska knyha» [in Ukrainian].
2. Fedulova, L.I. (2007). Innovatsiinyi rozvytok promyslovosti Ukrainy: tendentsii ta zakonimirnosti [Innovative development of industry of Ukraine : tendencies and conformities to law]. *Aktualni problemy ekonomiky – Actual problems of economics*, 3, 82-97 [in Ukrainian].
3. Schepkina, N.M. (2010). Stratehiia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv metalurhiinoi promyslovosti [Strategy of innovative development of enterprises of metallurgical industry]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Mariupol [in Ukrainian].
4. Ihnatenko, O.Ya. (2008). Systema zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [System of providing of innovative development of enterprise]. *www.masters.donntu.edu.ua*. Retrieved from <http://www.masters.donntu.edu.ua/2008/fem/ignatenko/library/st2.htm> [in Ukrainian].
5. Piliavoz, T.M. (2012). Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstva yak vazhlyvyi aspekt rozvytku

- ekonomiky [Innovative business development as an important aspect of economic development]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative Economy*, 4, 185-190 [in Ukrainian].
6. Moroz, O.S. (2012). Formuvannia systemy pokaznykiv dlia otsiniuvannia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [Formation of indicators to assess the enterprises' innovative development]. *Ekonomika Kryma – Economy of Crimea*, 3(40), 263-266 [in Ukrainian].
7. Naidiuk, V.S. (2013). Sutnist ta peredumovy innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv [Description and conditions of innovative development of enterprises]. *Marketynh i menedzhment innovatsii – Marketing and Management of Innovations*, 3, 251-263 [in Ukrainian].
8. Turylo, A.M., Zinchenko, O.A., & Nusinov V.Ya. (2006). *Ekonomichna otsinka innovatyzatsii zalizorudnogo vyrobnytstva [Economic evaluation innovatyzatsiyi iron ore production]*. Kryvyi Rih: Vydavnychiy dim [in Ukrainian].
9. Zahlumina, N.A. (2011). Formirovanie instrumentarii otsenki urovnia innovatsionnogo razvitiia predpriiatiia [Forming tools assess the level of company's innovative development]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Nizhnii Novhorod: NNSABU [in Russian].
10. Fedoseeva, T.A. (2007). Monitorinh innovatsionnogo rozvytyia ekonomicheskikh sistem [Monitoring of innovative development of the economic systems]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Nizhnii Novhorod [in Russian].
11. Kass, M.E. (2008). Formirovaniie stratehii innovatsionnogo razvitiia predpriiatiia na osnove upravleniia nematerialnyimi aktivami [Forming of strategy of innovative development of enterprise on the basis of management of intangible assets]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Moscow [in Russian].
12. Prokhorov, A.M. (1975). *Bolshaia sovetskaia entsyklopediia [Great Soviet encyclopedia]*. (Vols. 21). Moscow: «Sov. entsyklopediia» [in Russian].
13. Rozvytok: *akademichnyi tlumachnii slovnyk ukrainskoi movy (1970-1980)*. (n. d.). [Development: academic dictionary of the Ukrainian language]. *sum.in.ua*. Retrieved from <http://www.sum.in.ua/s/rozvytok> [in Ukrainian].
14. Novaia filosofskaia entsyklopediia [New philosophy of Encyclopedia's]. (n. d.) *iph.ras.ru*. Retrieved from <http://iph.ras.ru/elib/2519.html> [in Russian].
15. Turylo, A.M., Romanchenko, N.V., Sviatenko, S.V., & Turylo, A.A. (2009). *Ekonomichnyi rozvytok strukturnykh pidrozdiliv pidpriemstva: otsinka, mekhanizm, motyvatsiia [Economic development of departments and divisions: an assessment mechanism, motivation]*. Kryvyi Rih: TOV «Etiud-Servis» [in Ukrainian].
16. Hospodarskyi kodeks Ukrainy [Commercial Code Ukraine]. (2003, January 16). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*. Kyiv: Parlam. vyd-vo [in Ukrainian].
17. Sonkin, N.B. (1999). *Korporatsii: teoreticheskie i prikladnye problemy [Corporations: Theoretical and applied problems]*. Moscow: Moskovskaia vysshaia yazykovaia shkola [in Russian].
18. Milner, W.Z. (1999). *Teoriia orhanizatsii [The theory of organization]*. Moscow: Infra-M [in Russian].
19. Borisova, V. (1999). *Korporatsiia – orhanizatsionno-pravovaia forma korporativnykh otnoshenii [Corporation as the legal form of corporate relations]*. Kiev: VAV «Pravova ednist» [in Ukrainian].
20. Posokhov, I.M. (2012). Rozvytok ekonomichnogo zmistu katehorii «korporatsiia» [Economic development of the category «the corporation»]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Bulletin of Economics of Transport and Industry*, 1, 281-287 [in Ukrainian].
21. Dmitrichenko, L.I., Chuniuhina, T.S., Dmitrichenko, L.A., & Himchenko, A.N. (2010). *Korporatsiia v sisteme obshchestvennogo proizvodstva [Corporation in the system of social production]*. Donetsk : OOO «Shidnyi vydavnychiy dim» [in Ukrainian].
22. Radiieva, M.M. (2012). Prynysypy funktsionuvannia ta rozvytku korporatyvnogo sektora ekonomiky [Principles of operation and development of the corporate sector *ekonomiky*] *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu – Bulletin of Khmelnytsky National University*, 1, 209-213 [in Ukrainian].

Отримано 09.08.2014 р.